

DIAGNOSTIC FORUM

ปริศนาสัตว์ป่วย

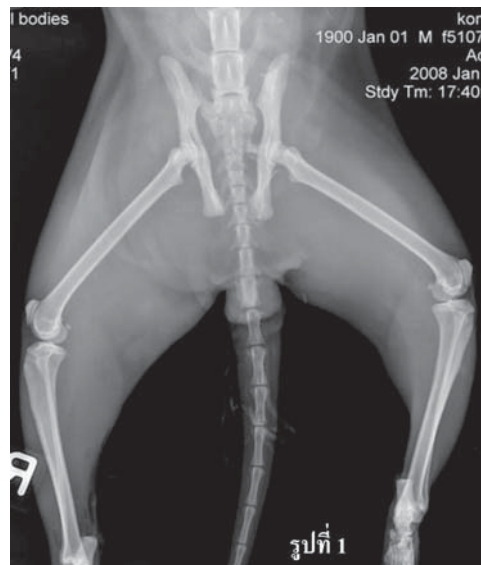
What's Your Diagnosis ?

ดวงเดือน แกนค้ำพลู^{1*} สุปราณี จิตรเพียร¹ มธุ บำรุงคุณากร¹
Duangdaun Kaenkangphoo^{1*} Supranee Jitpean¹ Mathu Bumrungkunakorn¹

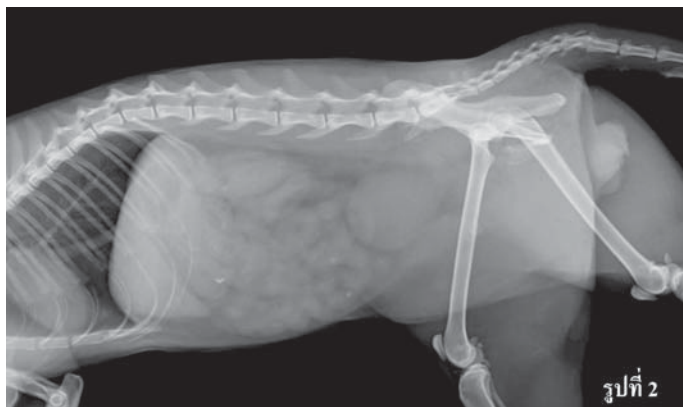
ประวัติสัตว์ป่วย

แมวไทย เพศผู้ น้ำหนัก 5 กิโลกรัม ไม่ทราบอายุ คาดว่าโดนรถชน โดยมีผู้พบว่ามีอาการนอนอยู่ข้างถนนไม่สามารถทรงตัวขึ้นได้ จากการตรวจร่างกายพบเยื่อเมือกซีด มีอาการบวมของโคนขาหลังด้านในทั้งสองข้าง ตรวจคลำช่องท้องพบกระเพาะปัสสาวะขยาย แมวไม่แสดงอาการปวดเกร็งท้อง แต่สวนท่อนปัสสาวะไม่เข้า ล้วงตรวจช่องเชิงกราน พบกระดูกแตกครูดกับผนังไส้ตรง

จากภาพรังสี จงอธิบายลักษณะความผิดปกติ วางแผนการตรวจเพิ่มเติม และแผนการรักษา

รูปที่ 1

รูปที่ 2

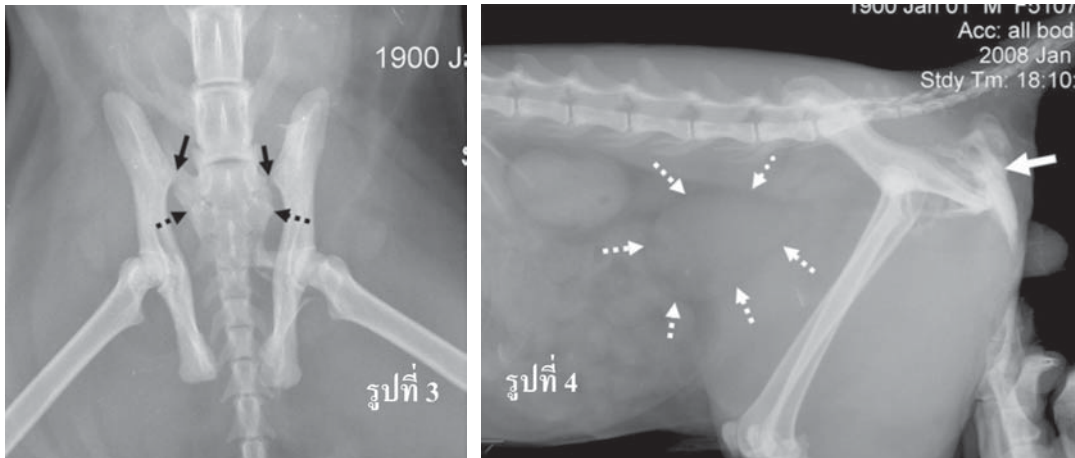
¹ ภาควิชาศัลยศาสตร์และวิทยาการสืบพันธุ์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

¹ Department of Surgery and Theriogenology, Faculty of Veterinary Medicine, Khon Kaen University, Khonkaen, 40002.

*ผู้เขียนที่ให้การติดต่อ (Corresponding author) Email: duakae@kku.ac.th

เฉลย ปริศนาสัตว์ป่วย

จากภาพรังสีท่านอนหงาย พบการเคลื่อนไปข้างหน้าของกระดูกปีกสะโพกทั้งสองข้างจากข้อต่อกับกระดูกใต้กระเบนเหน็บ (bilateral sacroiliac joint luxation) (รูปที่ 3 ตำแหน่งลูกศรทึบเคลื่อนไปจากลูกศรประ) และการหักของปุ่มกระดูกส่วนขวาง (transverse process) ด้านซ้ายของกระดูกใต้กระเบนเหน็บท่อนแรก (first sacrum) รวมทั้งพบการแตกของกระดูกหัวหน่าว (pubis) และกระดูกก้น (ischium) ข้างซ้าย ส่วนในท่านอนตะแคงพบว่ากระดูกก้นทั้งสองข้างแยกออกจากกัน แสดงว่ามีการแตกของแนวประสานกระดูกเชิงกราน (pelvic symphysis) ข้อต่อกระดูกหางท่อนที่ 6-7 เคลื่อน พบขอบเขตของกระเพาะปัสสาวะชัดเจน (รูปที่ 4 ลูกศรประ)

วิจารณ์

กระดูกเชิงกราน (pelvic bone) แตกเคลื่อนมักทำให้เกิดความเสียหายของทางเดินปัสสาวะตามมา โดยเฉพาะการแตกของกระดูกหัวหน่าว มักสร้างความเสียหายต่อท่อปัสสาวะในสุนัขและแมวเพศผู้ การตรวจวินิจฉัยความเสียหายของท่อปัสสาวะเบื้องต้นทำได้โดยการสวนท่อเข้าไปในกระเพาะปัสสาวะ หากสวนท่อไม่เข้า ดัดหรือสะดุดขณะสวนควรสงสัยว่ามีการแตก ฉีกขาดหรือเสียหายของท่อปัสสาวะ การตรวจยืนยันทำได้ โดยการฉีดสารสีทึบไอโอดีนเข้าไปแล้วถ่ายภาพรังสีตรวจสอบหาตำแหน่งของรอยรั่วที่เกิดขึ้น (รูปที่ 4 ลูกศรทึบ)

การผ่าตัดเพื่อต่อท่อปัสสาวะเป็นศัลยกรรมเร่งด่วนที่ต้องรีบดำเนินการเมื่อสัตว์อยู่ในสภาพที่พร้อมจะทำการผ่าตัด ภายหลังจากตรวจประเมินและแก้ไขภาวะช็อก ปัสสาวะไม่ออก ภาวะขาดน้ำ ภาวะ uremia และภาวะการเสียดุลอิเล็กโทรไลต์แล้ว เนื่องจากท่อปัสสาวะที่ขาดช่วงทำยจะทำให้ น้ำปัสสาวะค้างอยู่ในเนื้อเยื่อบริเวณต้นขาด้านในเกิดการอักเสบ เนื้อตายและแผลชอนทะลุตามมา การรักษากระดูกเชิงกรานแตกเคลื่อนในรายที่มีการเคลื่อนเพียงเล็กน้อยอาจไม่จำเป็นต้องผ่าตัด

การผ่าตัดจะพิจารณาในรายที่มีการเคลื่อนที่มากกระดูกไม่มั่นคงหรือมีการเคลื่อนทั้งสองข้างของเชิงกราน โดยควรดำเนินการภายใน 4 วัน ทั้งนี้เพื่อลดความเสียหายต่อข่ายประสาทบริเวณกระดูกใต้กระเบนเหน็บร่วมเอว (lumbosacral plexus) วิธีการแก้ไข bilateral sacroiliac joint luxation สามารถทำได้ โดยการใช้ bone screw ยึดกระดูกปีกสะโพก (ilium) แต่ละข้างกับตัวกระดูกสันหลังใต้กระเบนเหน็บ (body of sacrum) (Double - Sided Screw Application (รูปที่ 5))

รูปที่ 5 Double - Sided Screw Application
ที่มา : Bilgili H and Captug O. (2006)

บรรณานุกรม

1. Betts CW. Pelvic Fracture. In: Slatter D, ed. *Textbook of Small Animal Surgery*. 2 nd ed. Philadelphia: W.B. Saunders Company, 2003; 1769-1786.
2. Bilgili H, Captug O. Treatment of bilaterl sacroiliac luxation in a cat with double - sided screw application. *Veteriner Cerrahi Dergisi*. 2006;12(1-4):45-47.
3. Brinker WO, Piermattei DL, Flo GL. Fractures of the Pelvis. In: *Hand Book of Small Animal Orthopedics & Fracture Treatment*. 2 nd ed. Philadelphia: W.B. Saunders Company, 1990; 76-104.
4. Smith CW. Surgical Diseases of the Urethra. In: *Textbook of Small Animal Surgery*. Slatter, D. (ed.). 2nd ed. Philadelphia: W.B. Saunders Company, 2003;1462-1473.

